

2. Tarptautinės savanoriškos veiklos planavimas



„T-kit“ apie
tarptautinę
savanorišką tarnybą

2

2.1 Dalyviai

Šiame „T-kit“ aptarsime tris pagrindinius tarptautinės savanoriškos tarnybos dalyvius. Logiška, kad žmonės, be kurių nebūtų jokios savanoriškos tarnybos, yra savoriai. Jie gauna informaciją apie projektą užsienyje, o siunčianti organizacija imasi visų reikiamų žingsnių tam, kad išsiųstų savanorį į tarptautinės savanoriškos tarnybos projektą. Užsienyje savoriai priimami vietinėje struktūroje, vadinamoje priimančia organizacija, kurioje vyks savanoriškas darbas. Po trumpesnio ar ilgesnio laiko savoriai vėl grįžta į savo šalį ir, tikėtina, imasi veiklos, kurioje panaudoja užsienyje įgytą patirtį.

2.1.1 Savoriai

Savoriai – pagrindiniai tarptautinės savanoriškos tarnybos dalyviai. Tai žmonės, kurie savo noru prisideda prie tam tikro projekto, atiduoda savo energiją, idėjas ir aktyviai dalyvauja. Atsižvelgiant į tarptautinės savanoriškos tarnybos priežastis (žr. 1.4. skyrių „Kodėl jaunimas dalyvauja tarptautinėje savanoriškoje veikloje?“), savoriai ir savanoriškumas gali būti laikomas bendruomenei padėti skirta priemone arba savanoris gali būti suprantamas kaip asmeninio ir profesinio vystymosi proceso objektas. Greičiausiai savanorių motyvacija dalyvauti tarptautinėje savanoriškoje veikloje apima po truputį ir vieno, ir kito aspektų. Savanorių tarnybos organizatoriams svarbu patikrinti, ar savanorių motyvai yra suderinami su jų pačių siūlomų savanoriškų galimybių priežastimis, pavyzdžiui, naudojant skyriuje 1.4. „Kodėl jaunimas dalyvauja tarptautinėje savanoriškoje veikloje?“ pateiktą anketą.

Taigi aptariamieji savoriai galėtų būti tikri altruistai, pasirengę savo indėliu į projektą pakeisti pasaulį. Bet jie taip pat gali būti jauni žmonės, matantys dalyvavimo užsienyje projekto naudą siekiant įgyti asmeninių įgūdžių, kurie gali praversti kaip „tramplynas“ į šviesesnę ateitį. Viena vertus, savoriai gali būti apsisprendę jauni žmonės, kurie žino, ko nori, ir lengvai suranda galimybių susikurti savo gyvenimo kelią, tačiau, kita vertus, tarptautinė savanoriška tarnyba gali būti priemonė jaunimui ir socialiniams darbuoto-

jams siekiant ugdyti savigarbą bei socialinius įgūdžius tarp jaunų žmonių, su kuriais jie dirba (taip pat žr. 6.1. skyrių „Savanoriška tarnyba mažiau galimybių turintiems jauniems žmonėms“).

Arba tai galėtumėte būti jūs...

2.1.2 Siunčianti organizacija

Jaunas žmogus galvoja apie veiklą tarptautinėje savanoriškoje tarnyboje. Lengviausias būdas tai padaryti – susisiekti su savo šalyje esančia organizacija, kuri arba palaiko tarptautinius ryšius, arba galėtų juos užmegzti (taip pat žr. 3.1. skyrių „Kaip surasti tinkamus partnerius savo projektui“). Ši vietos organizacija galėtų pasirūpinti visomis procedūromis, kurias reikia atlikti tam, kad išsiųstumėte savanorius į organizaciją partnerę kitoje šalyje (taip pat juos sėkmingai susigrąžintumėte). Dėl to ši vietos subjektą vadiname siunčiančia organizacija.

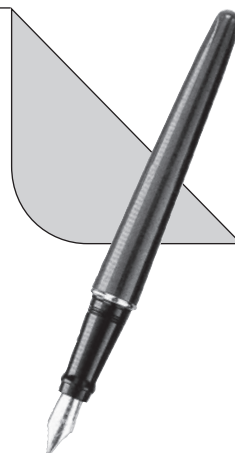
Turime pažymėti, kad tarptautinės savanoriškos tarnybos projektuose ne visada dalyvauja aktyvi siunčianti organizacija arba kartais tokios iš viso nėra. Kai kurios tarptautinės savanoriškos tarnybos organizacijos (pavyzdžiui, Jungtinių Tautų savoriai) prašo tiesiogiai teikti savanorio pozicijos paraišką konkrečiam projektui. Tokia galimybė egzistuoja, tačiau tai nėra idealiausia situacija, kadangi tuomet savoriai patys turi pasirūpinti visais paruošiamaisiais reikalais, susijusiais su administracija, organizacija ir komunikacija, kuriais galėtų pasirūpinti siunčianti organizacija. Jeigu esate naujokas tarptautinės savanoriškos tarnybos srityje, tai gali būti per didelis krūvis jūsų pečiams. Dažnai siunčiančios organizacijos vaidmuo dėl tarptautinės savanoriškos organizacijos projektų yra nepakankamai įvertinamas, o ir pačios organizacijos ne visada suvokia, kiek daug jos gali prisidėti prie bendros projekto sėkmės.





Keletas užduočių, kurias turėtų apsvarstyti siunčianti organizacija

- Siunčianti organizacija galėtų skatinti tarptautinės savanoriškos tarnybos vertybes. Ji galėtų skleisti informaciją apie jų atliekamą darbą ir jų jauniems žmonėms teikiamas galimybes. Tai pozityvus viešumas ne tik organizacijai, bet savanoriškumo sektoriui apskritai. Ji taip pat galėtų pritraukti daugiau kandidatų savanoriškiems projektams.
- Siunčianti organizacija turėtų plėsti ir rūpintis partneryste su priimančiomis organizacijomis iš skirtingų šalių, kuriose jų savanoriai atlieka tarnybą (taip pat žr. 3.1. skyrių „Kaip surasti tinkamus partnerius savo projektui“). Tai apima pastovius ryšius ir, jeigu įmanoma, susitikimus arba vizitus. Efektyvūs ir veiksmingi komunikacijos kanalai turėtų būti savo vietoje. Bendros darbo kultūros sukūrimas ir tarptautinės savanorystės srities supratimas būtų naudingas projektams.
- Siunčianti organizacija savanorių įdarbinimo procese turėtų veikti kaip „filtras“ tam, kad nebūtų siunčiami žmonės, kurie nėra pakankamai subrendę arba neturi tinkamo požiūrio į projektą ir kurie veikiau galėtų jam pakenkti negu prie jo prisidėti (taip pat žr. 3.2. skyrių „Savanorių telkimas ir atranka“). Tam, kad tinkamai atliktų šią užduotį, siunčianti organizacija turi surinkti pakankamai informacijos apie sąlygas priimančioje organizacijoje.
- Siunčianti organizacija turėtų derėtis ir susitarti su priimančia organizacija dėl praktinių dalykų (pavyzdžiui, savanorių apgyvendinimo, maisto, darbo pobūdžio, darbo laiko, draudimo ir saugos, kelionės galimybių, mokesčių, kišen pinigų ir pan.). Jeigu netenkinami minimalūs siunčiančios organizacijos standartai, ji yra atsakinga už projekto atšaukimą, kol projektas bus pataisytas ir atitiks standartą (taip pat žr. 3.1.2. skyrių „Kokybės standartai“).
- Siunčianti organizacija turėtų surinkti visą reikiamą informaciją apie savanorišką darbą užsienyje ir perduoti ją (potencialiems) savanoriams arba suinteresuotoms trečiosioms šalims. Tai gali būti tiesiogiai su tarptautine savanoriška tarnyba susijusi informacija, kaip minėta anksčiau (apgyvendinimas, darbas, maistas ir t. t.), bet taip pat susijusi su savanorių poreikiais arba pageidavimais (galimybės naudotis neįgalųjų vėžimėliu, sportuoti ir t. t.).
- Siunčianti organizacija yra atsakinga už savanorių paruošimą ir jų motyvacijos bei lūkesčių dėl noro imtis tarptautinės savanoriškos veiklos patikrinimą. Paruošimas turėtų būti paremtas projekto reikalavimais ir savanorio poreikiais. Blogas paruošimas gali sukelti daug frustracijos ir padidina ankstyvo savanorių pasitraukimo iš projekto riziką. Kuo didesnis kultūrinis skirtumas tarp siunčiančios ir priimančios bendruomenės ir kuo ilgiau savanoriai pasilieka užsienyje, tuo kruopštesnis paruošimas reikalingas (taip pat žr. 3.3.1. skyrių „Savanorių paruošimas“).
- Igalinės savanoriškos tarnybos skirtinga kalba šnekančioje šalyje atveju tiktų kalbos mokymo kursai, ypač jeigu savanorio užduotys būtų susijusios su dideliu poreikiu bendrauti. Dėl metodologijos, kaip atlikti kalbos mokymus interaktyviu ir kultūrai jautriu būdu, galite pasisiūreiti „T-kit“ vadovą „Kalbos mokymosi metodologijos“ (galima parsisiųsti iš www.training-youth.net).
- Jeigu kiltų kokių nors problemų, siunčianti organizacija galėtų atlikti svarbų vaidmenį tarpininkaujant tarp priimančios organizacijos ir savanorio (pavyzdžiui, sprendžiant konfliktus. Taip pat žr. 4.4. skyrių „Konfliktų sprendimas“) arba tarp priimančios organizacijos projekto ir savanorio šeimos (ištikus krizei arba iškilus sunkumų dėl kalbos. Taip pat žr. 6.4. skyrių „Krizių valdymas“). Kiekvienu atveju svarbu sudaryti reikiamą telefonų numerių ir elektroninio pašto adresų sąrašą skubiems kontaktams.
- Siunčianti organizacija informuoja priimančią organizaciją apie įdarbinimo ir atrankos procedūrą. Siunčianti organizacija turėtų informuoti priimančią organizaciją apie jos atliktą paruošimą, be to, nuolat pranešti jai apie bet kokius pasikeitimus. Svarbu, kad siunčianti organizacija perduotų savanorių profilius (ypač jeigu jie turi ypatingų poreikių) ir jų kelionės detales.





- Savanoriams sugrįžus, siunčianti organizacija galėtų organizuoti įvertinimo seminarą arba susitikimą, kuris galėtų padėti apžvelgti įgytą patirtį ir pasikeisti informacija su kitais savanoriais (taip pat žr. 5.1. skyrių „Įvertinimas“).
- Galbūt siunčianti organizacija galėtų integruoti naujos patirties įgijusius savanorius į savo veiklą arba pateikti pasiūlymų dėl tęstinumo po tarptautinės savanoriškos tarnybos (taip pat žr. 5.2. skyrių „Tęstinumas“).
- Siunčianti organizacija turi užtikrinti finansavimą savanorių siuntimui, jų tarptautiniams ryšiams, paruošimui prieš jiems išvykstant ir stebėjimui jiems sugrįžus (taip pat žr. 2.3. skyrių „Finansavimas ir biudžetas“).
- Po kiekvieno projekto turėtų būti atliekamas bendradarbiavimo tarp dviejų organizacijų partnerių įvertinimas.
- Tiek trumpalaikės, tiek ir ilgalaikės tarptautinės savanoriškos tarnybos metu svarbu dokumentuoti visą svarbią su projektu susijusią informaciją (projekto profilyje).

Siunčianti organizacija galėtų būti nepelno siekianti organizacija, dirbanti skirtingose srityse, pradedant nuo aplinkos organizacijų iki jaunimo klubų, nuo medicinos institutų iki savivaldybių. Tai gali būti tiek nevyriausybinių, tiek ir vyriausybinių organizacija (vietos valdžia). Tai gali būti organizacija, kuri yra tarptautinio savanoriško darbo organizacijų, siūlančių savanoriškos tarnybos galimybes kiekvieną vasarą, tinklo dalis arba tai gali būti mažas vietos subjektas, kuris atsitiktinai susitinka su priimančia organizacija ir per visą savo gyvavimo laiką išsiunčia vieną savanorį.

Arba tai galėtų būti jūsų organizacija...

2.1.3 Priimanti organizacija

Į kitą šalį išvykusiais savanoriais rūpinasi organizacija, kurią mes vadiname priimančia. Ši organizacija priima iš kitos šalies atvykstančius savanorius tam, kad palaikytų jų veiklą visose nepelno siekiančiose veiklos srityse.

Ji rūpinasi kasdieniu savanorio gyvenimu ir darbu, bet tikėtina, kad taip pat yra aktyvi projekto rengimo dalyvė.

Keletas užduočių, kurias turėtų apsvarstyti priimanti organizacija

- Priimanti organizacija turėtų pateikti savanoriams pakankamos informacijos apie jų naują gyvenimą ir darbą (atvykus, o gal jau prieš jiems atvykstant). Tai galėtų gerokai sumažinti nerimą dėl nežinomybės ir padidinti savanorio pasitikėjimą savimi. Taip pat ji padeda savanoriams susikurti realesnius lūkesčius. Pavyzdžiui, sutikimo paketas su praktine informacija apie priimančią organizaciją, vietinę bendruomenę, vietą, kurioje jie apsisot, darbą, kurį jie dirbs ir t. t. galėtų būti perduodamas savanoriams.
- Priimanti organizacija turėtų tinkamai supažindinti su mokymu atvykus į šalį (taip pat žr. 4.1. skyrių „Supažindinimas ir orientavimasis atvykus į šalį“) arba, jeigu reikia, teikti specifinius nuolatinis mokymus apie jiems skirtas užduotis. Ypač ilgalaikės savanoriškos tarnybos atveju būtų naudingas kalbos mokymas.
- Priimanti organizacija taip pat daugiausia atsako už savanorių saugumo užtikrinimą, taigi įsitikinkite, kad savanoriai dirba adaptuotoje darbinėje jų užduočių tikslą atitinkančioje aplinkoje.





Tuo pat metu priimanti organizacija gali laikyti savanorius tik sutartame savo užduočių rizikos lygyje (pavyzdžiui, statybų atveju). Taip pat būtų naudinga parengti krizių įveikimo strategiją, kaip pateikta 6.4. skyriuje „Krizių valdymas“.

- Priimanti organizacija prižiūri ir globoja savanorius ne tik dėl atliekamo darbo, bet rūpinasi ir jų laisvalaikio (pavyzdžiui, ekskursijų pasiūlymai, susitikimai su žmonėmis ir t. t.). Ilgalaiškės savanoriškos tarnybos atveju būtų gerai savanoriui paskirti asmeninį globėją: jeigu jis pasiilgtų namų, jo socialinei integracijai skatinti ir t. t. (taip pat žr. 4.3. skyrių „Nuolatinė savanorių globa“).
- Tam, kad iš savanoriško darbo visiems dalyvaujantiems būtų daugiausia naudos, naudinga įdiegti reguliaraus stebėjimo ir įvertinimo sistemą. Kai priimanti organizacija reguliariai vertina savanorius, jų darbą, asmeninį gyvenimą ir t. t., ji gali pakoreguoti projektą prieš tai, kai reikalai pakrypsta blogąja linkme. Tam tikslui gali praversti informacija iš savanorių globėjų ir kitų projektų dalyvių (taip pat žr. 4.2.1. skyrių „Savanorio motyvavimas“ ir 5.1. skyrių „Įvertinimas“).
- Tarptautinės savanoriškos tarnybos pabaigoje priimanti organizacija galėtų savanoriams pateikti sertifikatą, kuriame būtų išsamiai nurodyta, kokį darbą jie atliko, kokių įgūdžių įgijo, arba – kokį nors rekomendacinį laišką iš jų prižiūrėtojo arba vadovo. Tai ne tik paskatina pasitikėjimą, bet taip pat gali tapti atrama savanoriams kituose jų gyvenimo tarpsniuose (taip pat žr. 2.3. skyrių „Finansavimas ir biudžetas“).

Priimanti organizacija galėtų būti ne pelno siekianti organizacija, vykdanči veiklą įvairiose srityse, tokiose kaip narkotikų prevencija arba vaikų globa, jaunimo informacijos centras arba gamtos ištekliai ir t. t.

Tai gali būti tiek nevyriausybinė tiek vyriausybinė organizacija (vietos valdžia, t. t.). Tai gali būti tarptautinio savanoriško darbo organizacijų, siūlančių savanoriškos tarnybos galimybes kiekvieną vasarą, tinklo dalis arba mažas vietos subjektas, suorganizuojantis vieną darbo stovyklą per visą savo gyvenimą (taip pat žr. 1.5. skyrių „Darbo sritys: keletas pavyzdžių“).

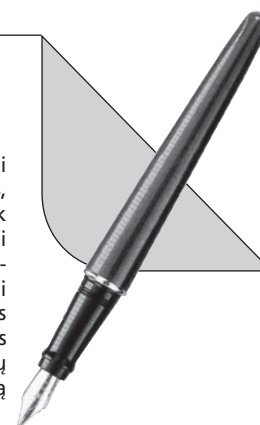
Arba tai galėtų būti jūsų organizacija...

Kai kuriais atvejais taip pat įmanoma priimančioms organizacijoms atlikti tik tarptautinės savanoriškos tarnybos koordinatoriaus vaidmenį. Koordinuojanti struktūra nesiūlo savanoriško darbo savo organizacijoje, tačiau ji gali parūpinti skirtingą darbą pagal savanorių norus ir poreikius ir ji paprastai yra įgijusi patirties teikiant paramą skirtingoms organizacijoms savo tinkle.

Tarptautinės savanoriškos tarnybos projektų koordinatoriaus

Tarptautinėje savanoriškoje veikloje dalyvaujančios organizacijos gali būti skirtingo pobūdžio. Bet vienas joms visoms bendras dalykas yra tas, kad kiekviename savanoriško darbo projekte yra žmonių (arba kartais tik vienas žmogus), atliekančių koordinatoriaus vaidmenį, nors jam nebūtinai priskiriama ši pareigybė. Čia minime projektų koordinatorių kaip pagrindinius tarptautinės savanoriškos tarnybos dalyvius, be kurių tikriausiai nebūtų savanoriško darbo. Koordinatoriai yra tarptautinės savanoriškos tarnybos varomoji jėga, tačiau dažnai jie atsiduria tarp kolegų nuomonės apie tarptautinę savanorišką tarnybą, organizacijos partnerės ir savanorių pageidavimų. Šiame „T-kit“ norima pateikti keletą koordinatoriaus darbą palengvinančių priemonių.

Svarbu, kad projektų koordinatorių aiškiai suprastų savo darbą (taip pat žr. 2.2. skyrių „Projekto ciklas“). Jeigu koordinatoriaus požiūris į projekto teigiamus ir galbūt neigiamus dalykus yra realistinis, tai nesunku įtikinti kitus apie tokios tarptautinės savanoriškos tarnybos pridėtinę vertę (taip pat žr. 3.3.2. skyrių „Siunčiančių ir priimančių organizacijų paruošimas“). Partnerių suradimas gali būti vienas iš iššūkių koordinatoriui, tačiau 3.1. skyrius „Kaip surasti tinkamus partnerius savo projektui“ galėtų praversti šioje situacijoje. Į jo darbo aprašą taip pat gali būti įtraukta finansavimo paieškos ir biudžeto sudarymo dalis, apie tai kalbama 2.3. skyriuje „Finansavimas ir biudžetas“. „T-kit“ vadove „Projektų valdymas“ (galima parsisiųsti iš www.training-youth.net)





„T-kit“ apie
tarptautinę
savanorišką tarnybą

projekto koordinatorius galėtų rasti nemažai priemonių ir būdų, kaip sudaryti ir valdyti projektą.

Priimančioje organizacijoje projektų koordinatorius dažnai yra savanorio globėjas, nors jis galėtų įtraukti daugiau žmonių su darbu susijusiam paruošimui, asmeninėms problemoms spręsti, skatinti tarpkultūrinį mokymąsi arba organizuoti savanorių laisvalaikį, kaip pateikiame 4.3. skyriuje „Nuolatinė savanorių globa“. Bet savanoris neturėtų būti vienintelis dėmesio objektas, kadangi yra kitų įdarbinimo vietoje dirbančių žmonių, todėl svarba teikiama rūpinimuisi darbuotojais, dirbančiais su savanoriais arba šalia jų ir darančiais juos laimingus. Ši sudėtinga problema nagrinėjama 4.2.2. skyriuje „Darbuotojų motyvacija – pamirštas aspektas“.

O galbūt šiuo projektų koordinatoriumi galėtumėte būti jūs!

Jeigu jūs esate projektų koordinatorius...

- Atidžiai perskaitykite šį „T-kit“, o galbūt dar keletą kitų „T-kit“, kuriuos galima rasti adresu www.training-youth.net (projektų valdymas, tarpkultūrinis mokymasis, kalbos mokymosi metodika ir t. t.).
- Pasisemkite įkvėpimo iš tai anksčiau dariusių žmonių ir organizacijų. Neverta išradinėti dviračio.
- Suformuokite grupę, kuri galėtų padėti apgalvoti projektą, pasikeisti idėjomis, duoti grįžtamąjį ryšį ir t. t. Kuo daugiau galvų, tuo daugiau idėjų.
- Nebandykite to daryti savarankiškai. Įtraukite kolegas, draugus ir kt. Daug rankų didžią naštą pakelia.
- Duokite laiko, kad atsitiktų tai, kas turi atsitikti, ir nepasiduokite. Galiausiai tai yra verta!

2.2 Projekto ciklas

Nuo idėjos prie konkretaus plano

Daug gerų su projektais susijusių idėjų kyla tada, kai jų mažiausiai tikitės. Tai atsitinka bare, skuntantis, tualete ir pan. Bet idėjoms reikia laiko, kad jos sukonkretėtų ir taptų realybe. Jas reikia atidžiai planuoti ir gerai valdyti. Projektų valdymas tai tarsi lazdelės išmeigimas šalia augančio pomidoro – augalas stiebsis lazdelės kryptimi, tačiau šiek tiek nusvirs į kairę arba į dešinę. Poreikių analizė, sumanios užduotys, apgalvota strategija, gera partnerystė, aiškus užduočių paskirstymas, realus laiko planavimas ir atidus biudžeto sudarymas apsaugos jūsų pomidorus nuo gulėjimo ant žemės.

Projekto valdymo procesas „step-by step“ aprašomas „T-kit“ „Projektų valdymas“ 3 skyriuje. Dėl to šiame vadove apsiribojame tam tikrais specifiniais aspektais, susijusiais su tarptautine savanoriška tarnyba, ir siūlome jums papildyti žinias priemonėmis iš „T-kit“ „Projektų valdymas“ (galima parsisiųsti iš www.training-youth.net). Arba galite paklausti patarimo organizacijų arba žmonių, dariusių panašius projektus anksčiau.

Realus gyvenimas...

Tam, kad pamatytume skirtingų priemonių pritaikymą realiaame gyvenime, šiame vadove pateiksime ELKA pavyzdį įvairiais tarpniais.

ELKA yra jaunimo klubas mažame miestelyje Velho. Kadangi miestas yra nuostabiame kalnų regione, ELKA dėmesį skiria gamtai ir aplinkosaugai. Per pastaruosius keletą metų klubo nariai įdėjo daug pastangų takams miške išvalyti ir prižiūrėti, kad juos būtų galima naudoti žygiams į kalnus.

Tuomet Susan (viena aktyvi narė) pasiūlė labiau tai išnaudoti. Ji norėjo, kad keliai būtų geriau prieinami „žaliems turistams“ ir juose būtų kelrodžiai bei poilsiavietės. Kita idėja buvo panaudoti gamtą ir nuotykių išvykas kaip užsiėmimą jaunimo grupėms. Kadangi ištekliai yra menki, Susan pamanė, kad savanoriai būtų idealus sprendimas šioms idėjoms įgyvendinti. Po keturiolikos darbo stovyklos dienų šalia takų buvo pastatyti kelrodžiai ir poilsiavietės, o du ilgalaikiai savanoriai galėjo vesti grupes per mišką ir atlikti nuotykių išvykas su jais.





„T-kit“ apie
tarptautinę
savanorišką tarnybą

Idėja niekada neegzistuoja vakuume. Žmonės taip pat turi nuomonę apie ją. Patikrinkite, kokia yra „socialinė nuomonė“ apie šį projektą. Projektų idėja neturėtų būti skirta patenkinti save. Todėl svarbu įžvelgti, ar yra poreikis tam, ką siūlote. Tai vadinama „poreikių analize“.

- Ką vietos bendruomenė mano apie projektą (kaimynai, tėvai, politikai, kitos organizacijos ir t. t.)?
- Ką mano potencialūs projekto vartotojai (jūsų nariai, klientai, lankytojai, naudos gavėjai ir t. t.)?
- Ką apie projektą mano jūsų organizacija (vadovybė, darbuotojai, savanoriai ir t. t.)?
- Ar jau yra panašių projektų? Ar jūsų projektas konkuruos ir jūs atliksite dvigubą darbą?
- ...?

Nedidelis poreikių analizės atspindys yra išteklių analizė. Jeigu tarptautinės savanoriškos tarnybos idėjai pritaria visi projekto dalyviai, pagalvokite, ar turite visus (praktinius, žmogiškuosius, finansinius) šiam projektui įgyvendinti reikiamus išteklius. Kaip organizacija galite atidžiau peržvelgti savo stiprybes ir silpnybes, kad pamatytumėte, ką tai reiškia arba iš kur gauti išteklių. Pažvelgus atidžiau į išorines galimybes ir grėsmes, susijusias su tarptautine savanoriška tarnyba, sužinosite, kaip jums toliau elgtis, optimaliai pasinaudoti galimybėmis ir surasti būdą, kaip apeiti grėsmes.

Realus gyvenimas...

Susan aptarė savo idėją su kai kuriais nariais ir kitais klubo jaunimo darbuotojais ir dėl to, kad pirmoji reakcija buvo teigiama, ji nusprendė pristatyti šią idėją valdybos susirinkime. Reakcija buvo įvairi dėl to, kad dalis žmonių manė, jog turizmą Velho, įskaitant kelrodžius ir poilsiavietes prie takų miške, turėtų išvystyti miesto taryba. Taigi buvo surengtas susitikimas su miesto taryba ir aptartos idėjos. Miesto taryba įžvelgė projekto pranašumus ir sutiko paremti klubą ELKA reikiamomis medžiagomis, jeigu jis suorganizuotų darbo stovyklą. ELKA išsiuntinėjo laišką aplinkinėms vietos jaunimo organizacijoms, kad pažiūrėtų, ar jos susidomės. Sugrįžo dvylika teigiamų atsakymų. ELKA nusprendė, kad šie du projektai bus naudingi bendruomenei ir jų organizacijos reputacijai.

Projekto idėja turi išaugti į konkretų planą ar strategiją. Bet strategija – tai tik būdas kažkur nueiti. Todėl prieš pradedant kelionę svarbu susikurti užduotis, kitu atveju galime būti tikri, kad niekada nepasieksime savo tikslų, nes jų dar nežinome.

Pagrindinis klausimas, žinoma, yra, kodėl mes ketiname investuoti laiką, pinigus ir pastangas į šią tarptautinę savanorišką veiklą. Ką norime pasiekti ir ar sumanūs mūsų tikslai: specifiniai, išmatuojami, pasiekiami, realistiški ir apskaičiuoti (taip pat žr. „T-kit“ „Projektų valdymas“, kurį galima parsisiųsti iš www.training-youth.net)?

Dažniausiai egzistuoja kompleksinė skirtingų tikslų struktūra. Norint išvengti nesusipratimų, būtų gerai aiškiai nusistatyti tikslus ir suprasti, kurie iš jų patys svarbiausi. Galite juos tiesiog surašyti ataskaitoje (arba jums reikės juos surašyti paraiškoje finansavimui gauti), kad kiekvienas laikytųsi tų pačių tikslų.

Realus gyvenimas...

Susan daug galvojo apie darbo stovyklos tikslus ir uždavinius ir dviejų savanorių įdarbinimą todėl, kad ji turėjo pristatyti savo idėjas kelis kartus savo kolegoms, valdybai, miesto tarybai ir kitiems.

Vienas pagrindinių darbo stovyklos tikslų buvo, pavyzdžiui, iki kitos vasaros padidinti „žalių turistų“, einančių per mišką ir kalnus, skaičių. Šis tikslas aiškiai parodo, ko buvo siekta (daugiau „žalių turistų“). Tik prasidėjus vasaros sezonui bus labai lengva nustatyti, ar daugiau turistų naudojasi miško tekeliais. Turint sutartą materialinę pagalbą ir informacinę kampaniją iš Velho miesto tarybos – tai pasiekama ir realu.

Taip pat atliktas darbas ELKA, kaip gamtos organizacijai, suteikia geresnę reputaciją. Tai pagerina bendradarbiavimą su miesto valdžia ir kitomis jaunimo organizacijomis, kurios naudosis takais. Savanoriška tarnyba suteikia tarptautinę dimensiją ELKA atliekamam darbui.



Bet „kodėl“ – yra pagrindinis klausimas, kurį galime pridėti prie kitų klausimų (įkvėptas Laswello metodo – taip pat žr. „T-kit“ „Projektų valdymas“, p. 32).

– Kas dalyvaus šioje tarptautinėje savanoriškoje tarnyboje (organizacijos partnerės, darbuotojai, savanoriai, globėjai, finansuotojai, vietos valdžia ar kiti)?

– Ką tarptautinės savanoriškos tarnybos metu veiksime jūs (darbas, programa, laisvalaikio užsiėmimai ir t. t.)? Kodėl darysite būtent tai?

– Kur vyks tarptautinė savanoriška tarnyba (darbo vieta, apgyvendinimas, atstumas nuo parduotuvių ir t. t.)? Kodėl šiose vietose?

– Kada vyks tarptautinė savanoriška tarnyba (laikas, metų laikas, trukmė)? Kodėl būtent tokiose laiko ribose?

– Kaip valdysite tarptautinę savanorišką tarnybą (naudojami metodai, paramos struktūros, išteklių šaltinių rūšys)? Kodėl tokiu būdu?

Svarbiausia paklausti savęs (ir savo projekto partnerių), kodėl renkatės tokį būdą ir kodėl nenorėtumėte rinktis kitokio.

Realus gyvenimas...

Ilgalaikės savanoriškos tarnybos atveju, pavyzdžiui, kuriant išvykas į gamtą ir nuotykinius pasivaikščiojimus, klube ELKA vyko diskusijos, ką ir kodėl pakviesti. Nuspręsta pasitelkti savanorius iš užsienio. Kodėl? Tam, kad suteiktų projektui tarptautinę dimensiją ir sudėjus savanorių bei klubo ELKA darbuotojų kalbos žinias galėtų lydėti atvykstančias tarptautines grupes į nuotykių išvykas. ELKA norėjo dviejų savanorių. Kodėl? Tam, kad jie galėtų kartu dirbti dalyvaudami projekte, palaikyti vienas kitam kompaniją ir rasti lygiavertę paramą. Klubui ELKA taip pat buvo gana svarbu, kad miesto rotušė būtų jos partnerė. Kodėl? Tam, kad gautų reikiamą pripažinimą bei praktinę paramą jų atliekamam darbui. Kaip ir renkantis organizaciją partnerę – jie paklausė savęs: „kas ir kodėl?“

Dėl „kas ir kodėl“ ELKA nusprendė pasikliauti ilgalaikę savanorišką tarnybą. Kodėl? Todėl, kad savanoriams reikia šiek tiek laiko susipažinti su miško galimybėmis, kol sukurs įdomią ir linksmą programą. Tai jie darys palaipsniui. Kodėl? Dėl to, kad savanoriai nebūtinai yra šios srities ekspertai, taigi pirmiausia jie bus mokomi nuotykių metodų, tuomet jie galės vadovauti nuotykių pasivaikščiojimui su vienu iš darbuotojų, o po kiek laiko jie gali tai daryti vieni. Turėdami laiko jie taip pat išmoks vietinę kalbą ir labiau pasitiks kalbos žiniomis.

Dalykai, turėję įtakos sprendimui, kada ir kur turėtų vykti savanoriška tarnyba, buvo metų laikas ir miškas. Savanoriai pradėtų pavasarį. Kodėl? Todėl, kad jie būtų apmokyti ir pasitikintys vesti jaunimo grupes per mišką vasaros – karščiausiu – metu. Nors darbas veikiausiai vyksta miške, ELKA pasirinko apgyvendinti savanorius šeimose miesto centre. Kodėl? Tam, kad jiems būtų lengviau integruotis į vietos bendruomenę turint vietos brolių ir seserų, be to, daug patogiau dalyvauti visuomeninėje veikloje (pasilinksminimai, kinas, susitikimai su žmonėmis) miesto centre, negu būtų gyvenant netoli miško.

Pavyzdys, kaip ELKA įsivaizduoja darbą su savanoriais, yra tai, ką jie vadina „tandemo technika“. Kiekvienas savanoris paskiriamas į komandą su globėju, su kuriuo susitinka kas savaitę. Kodėl? Tam, kad įgytų pasitikėjimo vienas kitu ir aptartų poreikius, norus, problemas ir t. t. prieš tai, kai jos taps per didelės ir nepataisomos.

Žinoma, tai tik mąstymo proceso, vykusio prieš projektus ir po jų, dalis.

Bet tarptautinės savanoriškos tarnybos projekte niekada nesate vienas. Jeigu planuojate priimti savanorių, turite turėti ryšių su organizacijomis, kurios galėtų jums jų atsiųsti. Jeigu esate siunčianti organizacija, norite surasti tinkamą projektą, į kurį būtų priimtas jūsų savanoris. Iš čia kyla tvirtos ir patikimos tarptautinės partnerystės svarba. Kaip surasti tinkamą partnerį savo projektui, aptarsime 3.1. skyriuje „Kaip surasti tinkamus partnerius savo projektui“.

Su partneriu galite aptarti reikiamą tarptautinės savanoriškos tarnybos trukmę. Svarbu skirti pakankamai laiko ir išteklių kiekvienam tarpšniui, tačiau taip pat svarbu būti gana veiksmingiems, kad išlaikytumėte visų projekte dalyvaujančių partnerių entuziazmą.

Ilgos pertraukos tarp skirtingų tarpšnių gali nuslopinti savanorių motyvaciją arba organizaciją partnerę.



„T-kit“ apie
tarptautinę
savanorišką tarnybą

Realus gyvenimas...

Darbo stovyklos laiko ribos

Mėnuo	Priimanti organizacija	Siunčianti organizacija
1	Poreikių analizė: patikrinkite darbo stovyklos poreikį su kolegomis, partneriais, vietos bendruomene, valdžia ir t. t. Suraskite potencialių partnerių, galinčių atsiųsti savanorių	Poreikių analizė: patikrinkite, ar jauni žmonės yra susidomėję dalyvavimu darbo stovykloje užsienyje Jeigu reikia, paaiškinkite, kas yra darbo stovykla Išsiaiškinkite jų poreikius ir motyvaciją
2	Sukurkite darbo stovyklos tikslus ir strategiją Aptarkite šiuos tikslus ir laiko ribas su partneriais Sukurkite programą (darbo ir poilsio) Sudarykite visų išlaidų biudžetą ir pateikite paraišką finansavimui gauti	Suraskite potencialias priimančias organizacijas ir išsirinkite tinkamiausią Aptarkite savo tikslus ir laikotarpį su partneriais Sudarykite biudžetą ir užtikrinkite finansavimą savanoriams siųsti
3	Išsiųskite išsamią informaciją apie darbo stovyklą ir programą pasirinktoms siunčiančioms organizacijoms	Potencialiai paruošiamasis vizitas į darbo stovyklos vietą
4	Registruokite kandidatus siunčiančioje organizacijoje	Pateikite planuojamų siųsti jaunų žmonių sąrašą ir išsiųskite savanorių profilius priimančiai organizacijai
5	Pasirinkite tinkamus savanorius. Sutvarkykite priėmimui reikiamus praktinius dalykus	
6	Paruoškite priimančiam projektui reikiamus žmones Išsiųskite likusią informaciją dalyviams (kelionės instrukcijas ir t. t.)	Paruoškite savanorius Sutvarkykite formalumus, tokius kaip vizos, draudimas, bilietas ir t. t. Pateikite savanoriams informaciją apie priimančią organizaciją ir priimančią šalį
7	Trijų savaičių darbo stovykla Viešumas apie projektą ir jo rezultatus	Savanorių išvykimas į darbo stovyklą Susisiekite, kad sužinotumėte, kaip sekasi
8	Organizacijų partnerių įvertinimas	Įvertinimas su savanoriais jiems grįžus ir galimybių dalyvauti siunčiančios organizacijos veikloje pasiūlymas
9	Finansinių ataskaitų teikimas finansuotojams	Finansinių ataskaitų teikimas finansuotojams



Ilgalaikės savanoriškos tarnybos laikotarpis

Mėnuo	Priimanti organizacija	Siunčianti organizacija
1–2	Poreikių ir išteklių analizė: patikrinkite savanorių poreikius organizacijoje su kolegomis Patikrinkite organizacijoje esančius prieinamus šaltinius: finansavimas, darbuotojų laiko ištekliai (projekto valdymas bei patarimai savanoriams) Nustatykite projektų tikslus ir uždavinius	Išteklių analizė: patikrinkite organizacijoje esamus išteklius: savanorių darbo vietas, savanorių paruošimas, partnerių suradimas tarptautiniu lygmeniu Tikslų ir uždavinių nustatymas
3	Sukurkite įdarbinimo vietų aprašus su visa smulkia informacija apie organizaciją ir uždauotis, kurias savanoriai turės atlikti Sukurkite ieškomos organizacijos partnerės profilį	Savanorių įdarbinimas: sukurkite savo savanoriams ieškomos priimančios organizacijos profilį
4–5	Partnerių suradimas	Partnerių suradimas
6	Paruošiamasis vizitas: susitarkite dėl savanorių, sudarykite partnerystės sutartį, įskaitant įdarbinimo, bendravimo su partneriais, pareigų, finansines detales	Paruošiamasis vizitas: susitarkite dėl savanorių, sudarykite partnerystės sutartį įskaitant įdarbinimo, bendravimo su partneriais, pareigų, finansines detales
7	Galbūt paraiškų projektui finansuoti siuntimas	Pradėkite savanorių paruošimo procesą
8–9	Atsakingos komandos paruošimas projektui organizacijoje Savanorio supažindinimo laikotarpio paruošimas Nuolatiniai ryšiai su savanoriais	Kalbų kursai Praktinių dalykų sutvarkymas (socialinis draudimas, įdarbinimo biuras, viza ir t. t.)
10	Savanoris atvyksta Supažindinimas ir mokymas atvykus į šalį	Nuolatiniai ryšiai su savanoriu ir priimančia organizacija
13	Tarnybos vidurio įvertinimas Pastovus stebėjimas ir globa	Dalyvavimas įvertinant tarnybos vidurį Nuolatiniai ryšiai su savanoriu ir priimančia organizacija
16	Galutinis įvertinimas ir sugrįžimas namo	Susitikimas su savanoriu sugrįžus Tęstinumo pasiūlymai
17	Įvertinimas tarp organizacijų partnerių	Įvertinimas tarp organizacijų partnerių
18	Finansinių ataskaitų teikimas finansuotojams	Finansinių ataskaitų teikimas finansuotojams



„T-kit“ apie
tarptautinę
savanorišką tarnybą

Viena esminių tarptautinės savanoriškos tarnybos užduočių, be kurios projektas kartais paliekamas, yra finansavimo užtikrinimas. Vienas ankstyvų žingsnių savanoriškoje tarnyboje – sudaryti biudžetą ir pateikti paraišką finansavimui gauti, kadangi tai gali būti daug laiko reikalaujantis procesas. Europos lygmeniu yra keli tarptautinės savanoriškos tarnybos finansavimo šaltiniai, tokie kaip Tarptautinė savanorių tarnyba ir Europos jaunimo fondas, tačiau taip pat galite remtis kitais finansavimo šaltiniais. Toliau išsamiau aptarsime šiuos su pinigais susijusius rei-

kalus (žr. 2.3. skyrių „Finansavimas ir biudžetas“). Tam, kad sklandžiai vyktų tarptautinė savanoriška tarnyba, privalu žinoti, ką reikia atlikti skirtingais projekto tarpsniais ir kas tai atliks. Jeigu sudarytumėte užduočių ir pareigybų paskirstymo sąrašą, tai gerokai sumažintų maišatį ir apsaugotų nuo spragų atsiradimo jūsų tarptautinėje savanoriškoje tarnyboje. Šio „T-kit“ 2.1. skyriuje „Dalyviai“ išsamiai aptarėme įvairias skirtingų dalyvių užduotis savanoriškoje tarnyboje, tačiau taip pat pateiksime trumpą klubo ELKA ilgalaikių savanoriškų projektų pareigybų apžvalgą.

Ilgalaikės savanoriškos tarnybos užduočių paskirstymas

Užduotis	Atsakingi asmenys
Bendras koordinavimas	Susan – priimančios organizacijos projektų koordinatore, Tomas – siunčiančios organizacijos projektų koordinadorius
Tinkamų savanorių suradimas, reikiamos informacijos pateikimas ir savanorių paruošimas	Tomas (remdamasis savanorio profiliu, kurį gaus iš Susan)
Bendravimas ir susitarimai tarp priimančios ir siunčiančios organizacijos viso projekto metu	Abiejų organizacijų projektų koordinatoriai, kurie dokumentuoja sprendimus bei susitarimus ir perduoda juos visiems projekte dalyvaujantiems asmenims
Bendravimas su vietos valdžia ir kitomis jaunimo organizacijomis	ELKA prezidentas, nes tai daugiau politinė užduotis
Biudžeto sudarymas ir paraiškų finansavimui gauti teikimas priimančiai organizacijai, finansinių ataskaitų teikimas	ELKA buhalteris drauge su Susan. Siunčiančioje organizacijoje Tomas taip pat atsakingas už kelionės finansavimą, administravimą, bendravimą ir tęstinumą
Priėmimo susitarimų ir konkrečios darbo programos paruošimas	Susan susisieks su visais dalyvaujančiais (priimanti šeima, darbo globėjas, socialinė parama, kalbos parama ir t. t.)
Apmokymas ir su darbu susijusi parama	Jasonas, kuris taip pat dirbs nuotykių išvykose su Susan
Kalbos parama	Prieš išvykstant, siunčianti organizacija siunčia savanorį į intensyvių kursų. Vienas iš ELKA narių yra vertimo studentas, kuris neformaliai tęs kalbos mokymą
Socialinio gyvenimo palaikymas (laisvalaikio veikla, savanorių supažindinimas su žmonėmis, organizacijomis ir t. t.)	Susan brolis, kuris yra tokio pat amžiaus kaip ir savanoriai
Ryšys su „namų frontu“ (draugai, šeima, administracinės namo sugrįžimo procedūros ir t. t.)	Tomas – siunčiančios organizacijos projektų koordinadorius
Jeigu kažkas nesiseka (konfliktai, ligos, nelaimingi atsitikimai, namų ilgesys, krizės ir t. t.)	Susan koordinuos priemones, kurių reikės imtis, ir nuolat palaikys ryšį su siunčiančios organizacijos koordinatoriumi. Jeigu ištiktų didelė krizė, įsikis prezidentas
Projekto dokumentavimas (rezultatai, ryšiai su visuomene (RSV; angl. Public relations, PR), straipsniai vietos spaudoje, finansinių ataskaitų teikimas ir t. t.) ir t. t.)	Tuo rūpinasi Susan, kuri perduoda finansinius rodiklius buhalterui, paruošiančiam finansinę ataskaitą tarptautinės savanoriškos tarnybos pabaigoje
Įvertinimas (nuolatinis ir po tarptautinės savanoriškos tarnybos) Sertifikato suteikimas	Susan turės susitikimų su savanoriais ir savo broliu (socialinė parama) bei Jasonu (darbo parama). Įdarbinimo pabaigoje vyks siunčiančios ir priimančios organizacijų projektų koordinatorių ir savanorių susitikimas. Šio susitikimo metu bus paruoštas visų dalyvaujančių partnerių pasirašytas sertifikatas
Reintegracija ir tęstinumas projektui pasibaigus	Tomas žiūrės, kaip savanoriui ir siunčiančiai organizacijai geriau panaudoti įgytą patirtį



„T-kit“ apie
tarptautinę
savanorišką tarnybą

2.3 Finansavimas ir biudžetas

Kartais projektai įstringa, kai prieinama prie išlaidų ir naudos palyginimo. Kadangi esate projektų koordinatorius, jums reikia išvelgti tarptautinės savanoriškos tarnybos naudą, tačiau jūs greičiausiai gerai žinote, kokie yra reikiami ištekliai, kad tai įvyktų. Tarkime, kad pinigai yra projekto degalai, tai jūs esate tas, kuris turės surasti vieną ar kelias degalines bakui pripildyti.

Mūsų dienomis galima rasti daug leidinių, taip pat ir žmonių, galinčių patarti, kaip teikti paraiškas finansavimui gauti. Šiuo požiūriu norėtume atkreipti jūsų dėmesį į „T-kit“ vadovą „Projektų

valdymas“ (galima parsisiųsti iš www.training-youth.net), kuriame yra naudingų patarimų, kaip teikti paraiškas finansavimui gauti, ir patarimų, kaip valdyti finansinius išteklius. Todėl šiame skyriuje nekartosime visų su finansavimu ir finansų kaupimu susijusių smulkmenų, bet pateiksime keletą pagrindinių biudžeto sudarymo principų ir pristatysime keletą trumpalaikių ir ilgalaikių tarptautinėje savanoriškoje tarnyboje egzistuojančių finansavimo šaltinių.

2.3.1 Biudžeto sudarymas

Biudžetas yra tarsi tarptautinės savanoriškos tarnybos finansinis veidrodis. Tai sąmata sąnaudų, kurias tikėtis patirti, ir jūsų numatytos pajamos. Realus ir subalansuoto biudžeto sudarymas yra menas, kurį kartais sunku įvaldyti. Dėl to pateiksime keletą „auksinių“ taisyklių, kaip sudaryti biudžetą.



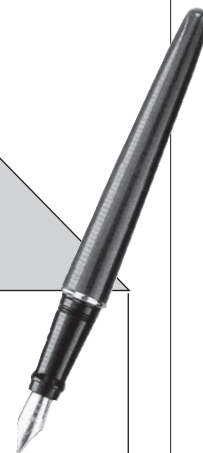
„Auksinės“ taisyklės biudžetui sudaryti

- Atidus finansinių poreikių ir išteklių planavimas yra esminė tarptautinės savanoriškos tarnybos dalis. Jis turėtų lydėti jūsų projektą nuo pradžios iki pabaigos.
- Finansų planavimas turėtų kiek įmanoma atitikti realias projektų išlaidas (pavyzdžiui, patikrinkite bilietų kainas, draudimo išlaidas, ryšių priemones, vietinį transportą, biuro aprūpinimą, maistą ir t. t.).
- Nepelno projekte, tokia kaip tarptautinė savanoriška tarnyba, tai, kas įeina, turi išeiti. Kita vertus, jūsų išlaidos neturėtų viršyti pajamų, nes priešingu atveju atsiranda jūsų projekto deficitas. Biudžete esančios pajamos visada turi būti lygios sąnaudoms.

Skaidrumas yra svarbus:

įsitikinkite, ar visi partneriai gerai žino, kokios yra planuojamos pajamos ir sąnaudos. Taip galite išvengti daugelio skausmingų nesusipratimų ir painiavos.

- Pradžioje išsiaiškinkite tai, ko jums reikės projekto pabaigoje (pavyzdžiui, čekių, finansinių ataskaitų, paruoštos medžiagos kopijų ir t. t.). Greičiausiai jums reikės išlaidas ir pajamas patvirtinančių įrodymų (galbūt laikantis specifinių formalių kriterijų).
- Įtraukite jūsų organizacijoje dirbančius žmones arba žmones iš šalies, turinčius patirties dirbant su biudžetu ir (arba) projektų finansais. Galite pasidalyti arba deleguoti finansinę atsakomybę žmogui, turinčiam daugiau patirties biudžeto formavimo ir apskaitos srityje.
- Nebandykite to daryti savarankiškai. Pamėginkite iš dalyvaujančiųjų projekte gauti finansinę „žalią šviesą“. Taip išvengsite finansinių neaiškumų arba net kaltinimų sukčiavimu (kai niekas daugiau nežino, kur pinigai dingsta ir iš kur jie atsiranda).
- Tarptautinės savanoriškos tarnybos metu nuolat tikrinkite biudžetą ir pateikite partneriams naujausią informaciją apie progresą (kiek pinigų jau turite, kiek dar trūksta). Jeigu atliekama nuolat ir tinkamai, finansinė apskaita yra naudinga priemonė.
- Nepamirškite atsiskaityti už darbuotojų laiko skyrimą, kuris taip pat kainuoja jūsų organizacijai.
- Patikrinkite, kurios išlaidos yra tinkamos ir kurios ne. Kai kurios išlaidos arba kofinansavimas (pavyzdžiui, tam tikri indėliai) gali būti atmesti finansuotojo.
- Ar pagalvojote apie specifines išlaidas, susijusias su jūsų tarptautine savanoriška tarnyba, pavyzdžiui, darbuotojų mokymus arba paruošimą tarpkultūriniam bendravimui, su projektu susijusias informacines technologijas; savanorių ruošimą arba kalbos ar su darbu susijusių įgūdžių mokymą; nuomos išlaidas, atsirandančias įgyvendinant projektą arba esant vertinimo poreikiui ir kt.





2.3.2 Finansuotojai ir finansavimo galimybės

Atliekant finansavimo paiešką yra daug galimų skirtingų lygmenų šaltinių: vietos, regioninio, nacionalinio, Europos ir tarptautinio. Lėšas gali skirti pavieniai asmenys, fondai, institucijos, valdžia, kompanijos ir t. t. Tai, kas galėtų finansuoti jūsų tarptautinę savanorišką tarnybą, labai priklauso nuo jūsų situacijos, projekto tipo ir jūsų iniciatyvos.

1 žingsnis: sugalvokite, kas galėtų būti jūsų potencialūs finansuotojai

Vienas iš būdų susirinkti informaciją apie finansavimo šaltinius – pasisemti įkvėpimo iš panašių projektų arba panašių organizacijų. Kitas vertingas informacijos šaltinis yra internetas. Adresu www.eurodesk.org pateikiama informacija apie Europos finansavimo schemas. Adresu www.fundersonline.org galite rasti informacijos apie Europos ir pasaulinius fondus.

2 žingsnis: išsiaiškinkite, kokia yra finansuotojų motyvacija ir kriterijai

Visi finansuotojai, tiek privatūs, tiek ir valstybiniai, turi tam tikrą motyvaciją, kodėl jie skiria pinigų tam tikriems projektams. Jeigu norite gauti finansavimą, svarbu išsiaiškinti, dėl ko finansuotojai skiria pinigų. Jūsų tarptautinė savanoriška tarnyba turėtų ne tik atitikti finansavimo schemą, tai turėtų būti pabrėžiama ir jūsų paraiškoje finansavimui gauti. Nereikia nė sakyti, kad pirmiausia jums reikia susirinkti informaciją apie finansuotoją tam, kad sužinotumėte, ką jis finansuoja (kurios išlaidos yra tinkamos ir kurios yra netinkamos), kiek finansuoja (ar reikalingas kofinansavimas) ir kokias procedūras jums reikia atlikti. Tokiu būdu sutaupysite savo ir jo laiko bei pinigų.

3 žingsnis: pasirinkite tinkamus finansuotojus ir paruoškite paraišką

Kai nuspręsite, kokie finansuotojai jums labiausiai tinka, galite paruošti pagal finansuotojo nustatytą procedūrą sudarytą paraišką. Nesiųskite standartinio laiško arba standartinės paraiškos skirtingiems finansuotojams: pritaikykite ją jų tikslams, kriterijams, išlaidoms ir t. t. Sužinokite, kas yra jūsų kontaktinis asmuo finansavimo institucijoje, ir palaikykite su juo nuolatinį ryšį. Kartais gali būti naudinga padalyti biudžetą į kelias dalis ir prašyti skirtingų finansuotojų padengti tam tikras jų kriterijus atitinkančias išlaidas. Informuokite savo finansuotojus apie kofinansavimą, kurio prašėte kitur.

4 žingsnis: stebėkite savo paraiškas

Nepakanka tik išsiųsti popieriaus krūvas. Susisiekite su savo kontaktiniu asmeniu finansavimo organizacijoje, kad sužinotumėte, ar jūsų paraišką gavo, ar nieko netrūksta, galbūt paprašykite pakomentuoti paraiškos turinį arba pasiteiraukite apie atrankos procedūrą. Kai jūsų nepasirenka, nenutraukite ryšio, nes finansuotojas gali būti naudingas ateityje jūsų kitam projektui. Naudinga išsiaiškinti atmetimo priežastis. Kai jūsų paraišką priima, darbas dar nėra baigtas. Projektų metu gerų ryšių su visuomene (RsV) ženklas yra nuolat (atsižvelgiant į projekto trukmę) siųsti informaciją (arba paprasčiausią atviruką). Darbas nėra baigtas tol, kol nepateikiate galutinės ataskaitos, įskaitant finansus ir padėkos laišką.

Pastaba! Neieškokite vien tik pinigų. Kartais jums gali padėti kitokiais būdais, tokiais kaip nemokamas savanorių apgyvendinimas arba maistas, kažkokia medžiaga arba techninė įranga projektui (biuro įranga, statybinės medžiagos ir t. t.), nemokama telefono linija arba internetinis ryšys, kurį jums galėtų pasiūlyti kompanija. Rėmimas yra dar viena galimybė.

Daugiau patarimų galite rasti „T-kit“ „Projektų valdymas“ (galima parsisiųsti iš www.training-youth.net) arba šio vadovo bibliografijos sąrašė.



„T-kit“ apie
tarptautinę
savanorišką tarnybą

Europos savanorių tarnyba

Viena pagrindinių programų, teikiančių finansinę paramą tarptautinei savanoriškai tarnybai, yra Europos Komisijos iniciatyva Europos savanorių tarnyba. Pagal Europos programą „Jaunimas“ Europos savanorių tarnyba – tai galimybė, atvira visiems jauniems žmonėms nuo 18 iki 25 metų. Savanoriška veikla gali būti vykdoma, pavyzdžiui, aplinkosaugos, menų ir kultūros, vaikų, jaunimo ir senelių, paveldo, sporto ir laisvalaikio srityse.

Tikslai

- Dalyvavimas, neformalus ugdymas ir tarpkultūrinis mokymasis.
- Solidarumas, judėjimas, mažiau galimybių turinčių jaunų žmonių įtraukimas.
- Kova su rasizmu, ksenofobija ir diskriminacija.
- Vietos bendruomenių, naujos partnerystės plėtra ir gera mainų praktika.

Kriterijai

- Savanoriai, kurių amžius 18–25 metų savanoriškos veiklos pradžioje.
- Savanoriai turi legaliai gyventi tinkamoje šalyje. Tinkamos šalys: 12 Viduržemio regiono šalių partnerių, 7 NVS valstybės, Pietryčių Europa ir Lotynų Amerika.
- Savanoriška veikla trunka 6–12 mėnesių.
- Trumpalaikiai projektai, kurių trukmė nuo 3 savaičių iki 6 mėnesių, skiriami poreikiams mažiau galimybių turinčių jaunų žmonių, kurie yra pagrindinis programos „Jaunimas“ prioritetas.
- Bet kokia nevyriausybinė organizacija, asociacija, vietos valdžios institucija arba kita pelno nesiekianti vietos iniciatyva gali būti siunčianti arba priimanči organizacija.
- Tarnyba vyksta kitoje šalyje, negu gyvena savanoris.
- Europos savanorių tarnybos projektai įgyvendinami kaip jungtinė veikla tarp trijų partnerių: siunčiančios organizacijos, priimančios organizacijos ir savanorio.

Projektų tipai ir procedūra

- Projektai „vienas su vienu“: šie projektai kuriami dvišaliu pagrindu ir juos pasirenka bei valdo nacionalinės jaunimo agentūros, esančios siunčiančios ir priimančios organizacijų šalyse (decentralizuota procedūra).
- Europos masto projektai (daugiašaliai) ir Europos nevyriausybinių organizacijų projektai tiesiogiai perduodami Europos Komisijai.
- Trečiosioms šalims galima įgyvendinti tiek „vienas su vienu“, tiek daugiašalius projektus. Atsižvelgiant į prioritetinį regioną, jie pateikiami nacionalinėms agentūroms arba Europos Komisijai.
- Patvirtintų projektų programas šalyse, kurioms reikalingi dalyviai, galite rasti adresu www.sosfo-revs.org arba <http://youth.cec.eu.int>.

Finansavimo taisyklės

Visi Europos savanoriškos tarnybos projektai paremti supaprastinta vienodų normų arba fiksuotų sumų sistema. Subsidija niekada nepadengia 100 proc. Europos savanoriškos tarnybos projekto ir laikoma kofinansavimu.





„T-kit“ apie
tarptautinę
savanorišką tarnybą

Finansavimo taisyklės siunčiančioms organizacijoms

- EK subsidija visiškai padengia savanorio kelionės, vizos ir skiepų išlaidas.
- Paruošimą, ryšius su savanoriu, testinimą sudaro priimančiai organizacijai skirta fiksuota suma ir vienoda norma, kuri yra proporcinga savanorių skaičiui ir savanoriškos veiklos trukmei.
- Pagal tam tikras sąlygas mokymus atvykus į šalį gali padengti EK subsidija.
- Ypatingas išlaidas ir išankstinio planavimo vizitą dengia EK subsidija, jeigu projektas įtraukia mažiau galimybių turinčius jaunos žmones.
- Europos masto projektuose ir daugiašaliuose trečiųjų šalių projektuose EK subsidija iki tam tikro lygmens taip pat dengia koordinavimo ir savanorių susitikimų išlaidas.

Finansavimo taisyklės priimančioms organizacijoms

- EK subsidija visiškai padengia savanorio kelionės, vizos ir skiepų išlaidas.
- Paruošimą, ryšius su savanoriu, testinimą sudaro priimančiai organizacijai fiksuota suma ir vienoda norma, kuri yra proporcinga savanorių skaičiui ir savanoriškos veiklos trukmei.
- Pagal tam tikras sąlygas mokymus atvykus į šalį gali padengti EK subsidija.
- Ypatingas išlaidas ir išankstinio planavimo vizitą dengia EK subsidija, jeigu projektas įtraukia mažiau galimybių turinčius jaunos žmones.
- Europos masto projektuose ir daugiašaliuose trečiųjų šalių projektuose EK subsidija iki tam tikro lygmens taip pat dengia koordinavimo ir savanorių susitikimų išlaidas.

Galutiniai terminai

- Per metus yra trys galutiniai terminai Europos lygmeniu ir penki galutiniai terminai nacionaliniu lygmeniu, skirti projektams, prasidedantiems maždaug po 4 mėnesių.

Išsamesnės informacijos ieškokite tinklalapyje „Jaunimas“ ir Europos Komisijos vadove adresu www.europa.eu.int/comm/education/youth.html. Šiame tinklalapyje taip pat rasite informacijos apie jūsų nacionalinę agentūrą.

Europos Tarybos finansavimas

Be Europos savanorių tarnybos programos, taip pat yra kitų galimybių tarptautinei savanoriškai tarnybai finansuoti. Pavyzdžiui, darbo stovykloms taip pat galite teikti paraiškas subsidijai per Europos jaunimo fondą (*European Youth Foundation*). Šiuo atveju teikiant paraišką subsidijai reikia tenkinti keletą kriterijų:

- Į projektą turi būti įtraukti mažiausiai keturių Europos Tarybos valstybių narių dalyviai ar organizacijos.
- 75 proc. savanorių turėtų būti vyresni negu 30 metų.
- Veikla turėtų būti vykdoma Europos Tarybos valstybėje narėje.
- Reikėtų įrodyti kofinansavimo principą.

Jaunimo ir sporto direktoratas taip pat vadovauja kitai finansavimo schemai – Solidarumo fondas jaunimo mobilumui (*Solidarity Fund for Youth Mobility, FSMJ*), sukurtai specialiai dalyvių kelionės išlaidoms į tarptautinius projektus padengti. Tokiu atveju reikia tenkinti šiuos kriterijus:

- Tai turėtų būti judėjimo projektas.
- Skirtas mažiausiai 10 keliaujančių žmonių grupėms.
- Neturintiesiems palankių sąlygų.
- Keliauti geležinkelio.

Išsamesnės informacijos apie Europos Jaunimo fondą ir Solidarumo fondą jaunimo mobilumui ieškokite www.coe.int/youth (paspauskite *funding* (finansavimas)).





„T-kit“ apie
tarptautinę
savanorišką tarnybą

Realus gyvenimas...

Biudžeto pavyzdys

Kaip minėjome, ELKA ketino surengti darbo stovyklą takams ir poilsiavietėms per kalnus sukurti ir priimti savanorį nuotykių išvykoms sudaryti ir jas lydėti. Žinoma, biudžetas buvo parengtas po konsultacijų, surengtų su tarptautiniais partneriais abiejuose tarptautinės savanoriškos tarnybos projektuose, kurie taip pat turi biudžetą savo savanorių siuntimui.

Biudžetas darbo stovyklai, kuriančiai takus ir poilsiavietes (eurais)

SAŃNAUDOS		Du profesionalūs mokymo vadovai (mokesčiai)	1 000 EUR
Kelionė:		Socialinė veikla:	
Tarptautinė kelionė 26 savanoriams:	3 120 EUR	46 asmenims (kultūriniai renginiai, keturios kelionės į istorines vietas Velho apylinkėse, autobuso nuoma, tarpkultūriniai vakarai ir programa – kinas, teatras, uždarymo vakaras ir t. t.):	1 680 EUR
Vietinis transportas 45 jauniems žmonėms:	1 350 EUR		
Apgyvendinimas:		Vaizdo medžiagos paruošimas:	1 000 EUR
Vietinėse Velho šeimose:	1 650 EUR		
Maistas:	3 960 EUR	IŠ VISO:	18 505 EUR
Paruošiamasis darbas:		PAJAMOS	
Du susitikimai:	340 EUR	ELKA indėlis:	1 855 EUR
Dokumentų paruošimas (informacija, sutikimo brošiūra):	100 EUR	Tarptautinės savanoriškos tarnybos partnerių indėliai:	3 000 EUR
Tel., faksas, paštas, el. paštas, ryšiai:	210 EUR	Dalyvių indėliai:	9 20 EUR
Draudimas:		Savivaldybė:	2 300 EUR
46 asmenims:	1 533 EUR	Aplinkos ministerijos subsidija:	1 000 EUR
Vizos:		Privatūs rėmėjai:	550 EUR
26 asmenims:	312 EUR	Regioninio bendradarbiavimo ir turizmo departamento rajono biuras:	1 450 EUR
Administraciniai ir koordinavimo mokesčiai:	650 EUR	Socialinės plėtros fondas:	1 500 EUR
Aplinkos tyrimas (takų ir poilsiaviečių plėtra):	1 600 EUR	Vietinė jaunimo taryba:	320 EUR
Turizmo ekspertas		Nepiniginiai indėliai:	5 610 EUR
		IŠ VISO:	18 505 EUR



„T-kit“ apie
tarptautinę
savonorišką tarnybą

2

Biudžetas Europos savonoriškos veiklos vietos projektui (eurais)

SĄNAUDOS	Geros praktikos platinimas:
Paruošimas prieš išvykstant, rengiamas siunčiančios organizacijos: 125 EUR	Leidiniai apie – „žalių turistų“ statistiką ir nuotykių veiklą (100 spaudinių): 500 EUR – projektų rezultatus: 120 EUR
Kalbos mokymo kursai (2 savonoriai, 15 dienų, intensyvūs): 100 EUR Informacinė medžiaga: 25 EUR	
Kelionės išlaidos: 260 EUR	Tęstinė parama (2 savonoriai x 650 EUR): 1 300 EUR
Traukinio bilietas į abi puses, t. y. iš namų į Velho ir atgal, 2 klasės traukinio: 2 x 130 EUR	Įvertinimas: 120 EUR
Draudimas: 2 savonoriams, visa trukmė (11 mėn.): 2 x 148 EUR	IŠ VISO: 19 026 EUR
Apgyvendinimas 2 savonoriams Velho: 3 300 EUR	PAJAMOS
Užtikrintas ir padengtas šeimos (ne piniginis)	ELKA indėlis: 850 EUR
Maistas: 2 savonoriai, visa trukmė (11 mėn.): pusryčiai ir vakarienė, padengta šeimos: 3 960 EUR priešpiečiai: 11 x 30 x 6 x 2 = 1 980 EUR	Siunčiančios organizacijos indėlis: 500 EUR
Vietinis transportas: 660 x 2 = 1320 EUR	Savonorių indėlis: 2 x 175 EUR = 350 EUR
Kalbos kursai, organizuojami ELKA (nepiniginis indėlis) Intensyvioji dalis (kalbų mokykloje): 240 EUR Teikiama ELKA savonorio: 160 EUR	Miesto taryba: 2 200 EUR
Visuomeninė veikla ir laisvalaikis (socialinė integracija): 935 EUR Tel., faksas, el. paštas, ryšiai: 11 x 50 = 550 EUR	Velho mokyklos indėlis: 120 EUR
Popierius, rašikliai, kopijavimo aparatas, medžiaga darbui su paaugliais (virvės, informaciniai bukletai): 385 EUR	Aplinkosaugos departamento rajono biuras: 1 800 EUR
Viza ir leidimas gyventi 2 savonoriams: 200 EUR	Privatūs rėmėjai: 800 EUR
Medicininė pažyma (dėl infekcinių ligų) 2 savonoriams: 2 x 5 EUR	Socialinės plėtros fondas: 1 200 EUR
	Nepiniginiai indėliai: 1 306 EUR
	Europos Komisijos subsidija (Europos savonorių tarnybos programa): 10 000 EUR
	Siunčianti organizacija: 2 x 600 EUR (paruošimas, administravimas ir tęstinumas)
	Parama ir bendravimas: 2 x 11 x 20 EUR
	Kelionės išlaidos: 2 x 130 EUR
	Priimanti organizacija: Mokymai atvykus į šalį, kalbos mokymai: 2 x 600 EUR
	Maistas, apgyvendinimas, vietos transportas ir parama: 2 x 11 x 300 EUR
	IŠ VISO: 19 026 EUR